

מאת אורי אבנרי

14 - 12 ב'ול' 1971

לשים את הממשלה

במעצר מניהלי

הצעת החוק שלנו לביטול המעצרים המינהליים היא מיסמך משפטי מחושב, מפורט ומנומק. היא הוכנה על ידי אמנון זכרוני בקפידה רבה, וכבר שימשה נושא לדיון בחוגים אוניברסיטאיים. לכן היה ברור לנו כי יענה עליה שר המישפטים, יעקוב שמעון שפירא.

אורי אבנרי: ...אם לדון לפי הצהרותיו של שר הביטחון, החבטתו לנו פועם קצת אלקטרוני ופעם חורף אלקטרוני, המלחמה הזאת תימשך זמן רב. על כל פנים, הממשלה ששר הביטחון שייך אליה נאמנה עלי שלא תעשה שלום בהקדם.

מובן שההצעה הוסרה. לא רק הקואליציה, אלא גם בח"ל הצביעה נגדה, למרות שנחשם בגין תבע לא פעם לבטל את תקנות החירום של השליש הבריטי. אבל זה היה לפני שהפך שר בממשלת הליכוד.

חילופי קומפלימנטים

עם שמעון פרס

על רקע המלחמה הממושכת שניהל בשעתו, "העולם הזה" נגד שמעון פרס, כשעוד היה השליט של מערכת הביטחון, יש תמיד אתגרי בוויכוח עם שמעון פרס, בייחוד כשזה נוגע למשרד התחבורה.

טובות, תחזיות מרתקות ותוכניות מבריקות, מילים עבירות חדשות ומילים לועזיות בשפע. יוסף תמיר: למדת מילה חדשה? אורי אבנרי: היתה אפילו מילה אחת או שתיים שלא הבינותי.

אורי אבנרי: השר שמעון פרס, אשר במשך הרבה שנים בנה לעצמו תדמית של ביצועיסט, מופקד היום על שני משרדים ביצועיים מובהקים. אני מזהיר אותו שאם לא יחולו שינויים ניכרים בשני שטחים אלה, שעליהם הוא מופקד - עלולה התדמית הזאת להינזק.

נתיב היסורים של הנוסע

ההתנצחות עם שרת התחבורה תפסה רק חלק קטן מנאמנו. הקדשנו חלק ממנו לתיאור המצב בתחבורה כיום: אורי אבנרי: ...הנה נוסע באוטובוסים, אחד ממיליונים. הוא נע יום-יום בכלים לא נוחים, צפוף כסדרין בחום המחניק, בין אנשים מזיעים, כאשר האוטובוס תקוע בפקקים ואינו יכול לזוז; העשן המצחין המסביב מרעיל את ריאותיו; חריקת הבלמים מורטת את העצבים.

שרת התחבורה שמעון פרס

כשהוא נוסע מרמת גן לתל-אביב הוא נוסע שלושת רבעי שעה לעבודה, וכשהוא נוסע מרמת גן לחולון, הוא צריך לעבור מאוטובוס לאוטובוס, ומגיע כעבור שעה וחצי. שעה וחצי בדרך לעבודה, ושעה וחצי בחזרה מן העבודה. שלוש שעות ביום, 75 שעות בחודש, כמעט 40 יממות שלמות בשנה - חודש ושליש, שאתה מוריד מחייך במשך שנה, הזמן שהוא מבלה באוטובוס.

הנה הנוסע במכונית הפרטית, שחלקו אינו שסיר הרבה יותר. הוא חלם ועמל במשך שנים, כדי להגיע לכלי-רכב קטן, העולה בארץ כמו מכונית-פאר בחוץ-לארץ, ובהשוואה לשכר-העבודה, עולה כקאדילאק לעובד האמריקאי.

אם הוא מגיע מחוץ-לארץ, הוא בא למסוף בלוד, שהוא מיוחד במינו בעולם. עיירה בחוץ-לארץ היתה מתביישת בו. מין מחסן מכוער, הנמצא בשינוי מתמיד. אינני זוכר תקופה אחת בעשרים ושלוש השנים האחרונות שבה לא ביצעו בו שינויים.

דב זכין: היית בו לאחרונה? אורי אבנרי: הודמתי השבוע למקום זה. הוא דומה ברגע זה למחנה-פליטים מדא, כשמאות אנשים נעים ונדים בו כשהם מחפשים מזוודות, או משתדלים להבקיע להם דרך בין המוני קרובים מיואשים, הצובאים על הפתחים, ואינם נותנים לאיש לעבור. זוהי חוויה מיוחדת במינה.

מזגן לאוטובוס חנייה לתכנית

לא חספתנו בביקורת על מצבת התחבורה. העלינו שורה של הצעות מעשיות, שיש בהן כדי להביא להקלה מיידית של המצב: אורי אבנרי: ...אין זה מתפקידנו לבוא אל שרת התחבורה בתוכניות. האמת היא שכל תוכנית, שאינה מבוססת על תוכנון אמיתי, ויסות המשאבים וקביעת עדי-פויות, היא מגוחכת. אעלה רק כמה נקודות בקצרה. אשר לתחבורת האוטובוסים:

- עדיפות ראשונה ממש להתקנת מזגן-אוויר בכל אוטובוס. באקלים של ישראל, לא ייתכן אוטובוס ללא מזגן.
● איחוד תחבורת האוטובוסים ביד אחת.
● תוכנון הקווים במטרופולין דן כיחידה אחת. בכלל הגיע הזמן לאחד את כל עיריית-הפרברים שם בעירייה מטרופוליטנית אחת. אני מצטער שצניגי המפלגות העור לים על הדוכן, המקוננים על המבון באזור שהיה צריך להיות העיר דן, ונעצרים בנקודה זו. אף אחד אינו אומר: המפלגה שלי תפעל כדי לאחד את כל הפרברים האלה - רמת-גן, פתח-תקווה, בני-ברק, תל-אביב, יפו, חולון, בת-ים, שכונות קטנות בסך הכל - בעיר אחת. כפי שצריך להיות. פה יש אינטרסים משוריינים לעס' קנים המקומיים של כל המפלגות, והם חוזקים מדי.
יוסף תמיר: לא של כל המפלגות, כי לך אין ייצוג.
אורי אבנרי: לכן אני חופשי לדבר. לכן אני חופשי לקבוע מה צריך להיות.

- הפיכת כמעט כל הרחובות בארץ לחד-סטריים, דבר הקיים כבר מזמן בערים גדולות משלנו, כמו ניו יורק ופריס. הרי לא אבסורד שרחובות בן-יהודה ודיזנגוף, שני רחובות מקבילים - הם דו-סטריים.
קריאה: את רחוב דיזנגוף צריך לסגור לתנועה!
אורי אבנרי: אינני מתנגד לרעיון זה. נעשו נסיונות כאלה בעולם. אולי יש מקום לנסיונות כאלה גם כאן.
● וכמוכן - הסעה חינם של החיילים. אני מצפה בעניין זה ליוזמה רחופה ומיידית. בעלת דמיון ובלתי-שיגרתית, מצד שרת התחבורה. אפשר להגניב מחר, בלי תשלום אגורה, הסעה חינם לחיילים, על-ידי כך שהאר שובוסים יקחו חיילים בעמידה. מדוע זה צריך להיות קשור בבעיית הסובסידיות המגיעות, או שאינן מגיעות, לתחבורת התחבורה?
● תנועת אוטובוסים - שבעה ימים בשבוע. אשר למכוניות הפרטיות:
● יש לבטל את המיסוי הגבוה על המכוניות הפרטיות. כדי שכל עובד יוכל להחזיק אוטו קטן - כפי שהבי טיה חבר רפ"י שמעון פרס, בטרם עבר מרפ"י למישרד התחבורה.

אני בעד זה שכל אדם יוכל להשיג מכונית פרטית, אבל אני גם בעד זה שהמדינה תדאג לתחבורה ציבורית כה משוכללת, שלאדם הפרטי לא יהיה כל חשק לכך. זה יכול להיות רק במקום שקיימת תחבורה ציבורית מסוג אחר, ובמקומות אחרים, מאלה הקיימים עכשיו בארץ.

- מוכרח להיערך מיבצע בעל תנופה להבטחת מקור מות הגנה. גם פה אפשר לעשות דברים גדולים מבלי להוציא כסף, אם יש קצת דמיון ותנופה. עוד לפני שנים הצעתי דבר פשוט - שהעירייה אלה הממשלה יחרימו זמנית כל מיגרש ריק בערים הגדולות, עד שבעל המיגרש יודיע על התחלת בנייה. מישרד התחבורה, כיוזמתו, יוכל להתקין במיגרשים אלה מקומות-חינה. בצורה כזאת אפשר לשקם נכים ופגועים, שיוכלו להתפרנס מכך.
אשר למכוניות הפרטיות:
היו באמתחתי עוד הצעות רבות, אבל לא הספקתי לפרטן.
שמעון פרס הגיב על כך במילים: „אשר להערו-תיו של חבר-הכנסת אורי אבנרי, אני רק רוצה להגיד, ברצינות גמורה, שכל אחת מהן תיבדק לחוד, ואלה מהן שאפשר להגשים, אנחנו בהחלט נגשים.”

בתום הדיון הנשתי את הצעת-הסיכום הנבאה של סיעתנו (שנדחתה, כמוכן, באופן אוטומטי): הכנסת מטילה על שרת התחבורה להבטיח לאלתר הסעה חינם של כל החיילים במדים, בכל קווי האוטובוסים, על-ידי היתר הסעתם בעמידה או בדרך אחרת.